

М. К. ГАЛЯНТИЧ

Микола Костянтинович Галянтч, доктор юридичних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

ЛЕГАЛЬНІ ТА ДОКТРИНАЛЬНІ ВИЗНАЧЕННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ДО ЗАПИТАННЯ ЧИ ВИКОРИСТАННЯ?

Наприкінці 2015 р. у видавництві «Галицька видавнича спілка» вийшла друком досить цікава, невелика за обсягом, але цінна своїм змістом книжка «Мала енциклопедія права інтелектуальної власності»*. Вона є черговим виданням у серії подібних видань Київського університету права НАН України. У ньому за алфавітним та інституціональним (змішаним) критеріями систематизовано понятійний апарат у сфері інтелектуальної власності.

Перевагою енциклопедії є те, що пріоритет віддано саме легальним визначенням цих дефініцій в актах чинного законодавства. Укладачі: Ю. Л. Бошицький, В. В. Луць та Р. Б. Шишка – у ряді випадків водночас наводять декілька легальних понять, що збігаються або не збігаються. Це дає можливість наочно побачити промахи законодавця, зорієнтуватися в особливостях національної нормотворчої техніки, допустимості їх застосувань на практиці, співвідношенні їх з огляду на вимоги ст. 4 ЦК України, спрямуванні пріоритетів при судових спорах.

Ознайомлення зі змістом книги дійсно свідчить не тільки про її компактність і корисність, а й виправданість назви. Саме в такому «малому» форматі це видання є корисним для правозастосування, формування професійної правової культури та правосвідомості у сфері інтелектуальної власності, підвищення рівня ерудиції тих, хто намагається отримати вірогідні відомості про категоріальний апарат інтелектуальної власності. Попри те, що «Мала енциклопедія права інтелектуальної власності» рекомендована упорядниками для студентів і викладачів вищих навчальних закладів, юристів-практиків, патентознавців, провірених у справах інтелектуальної власності, експертів, вона стане в нагоді всім, хто задіяний у цій сфері чи нею цікавиться. Тож її можна рекомендувати на читацьку полицю як фахівцям, для яких віднайдеться готова для узагальнення та критичної оцінки емпірика, що полегшить шлях до об'єктивних наукових висновків, так і іншим представникам інтелектуальної еліти суспільства.

Укладачі абстрагувалися від гносеологічного та темпорального аспектів становлення дефініцій у праві інтелектуальної власності і зосередились на вітчизняному законодавстві та доктринах. Це водночас є перевагою, оскільки термінологія чітка, предметно орієнтована й не захаращена суб'єктивними оцінками й претензіями на наукове викладення, як це маємо в інших подібних виданнях, де стирається межа між тим, що насправді було та є бажаним. Останній, на наш погляд, полягає в недооцінці ролі та значенні визначення подібних дефініцій у міжнародних нормативних актах. Цей аспект відобразив би адаптаційний напрям розвитку національного законодавства і посилив компаративістичне спрямування видання. У поєднанні з перекладом англійською мовою це б посприяло витребуваності видання в інших, зокрема англійськомовних країнах, і його комерціалізації.

У цілому укладачі дотримувались алфавітного підходу до структури видання. Утім, у ряді випадків, зокрема щодо об'єктів інтелектуальної власності, об'єктів авторського права, заявок на видачу охоронних документів, змісті правовідносин обрано комбінований підхід.

У таких нових категоріях, як інноваційний конфлікт, укладачі, на наш погляд, вийшли за рамки своєї ролі як безпристрасних упорядників понять. Вони наводять цікаві дані щодо причин цих конфліктів, критерії класифікацій, можливі альтернативи. Відповідно, тут не йдеться про систематизацію як підпорядкування одному чи двом критеріям розстановки складових, що збігаються, а про об'єктивне відображення стану національного законодавства в цій частині. Принагідно зауважимо, що укладачі стосовно більшості легальних дефініцій вказують їх джерело, що зручно для користувачів. Проведена нами прискіплива перевірка на

© М. К. Галянтч, 2015

* Мала енциклопедія права інтелектуальної власності : 2-ге вид., випр. і доп. / за ред. професорів Ю. Л. Бошицького (кер. кол. укл.) та Р. Б. Шишки (наук. ред.) ; укл. : Ю. Л. Бошицький, В. В. Луць, Р. Б. Шишка. – Л. : Галицька видавнича спілка, 2015. – 216 с.

предмет перекручення цих понять засвідчила добросовісність укладачів та їх здатність обстояти свою позицію перед літературними редакторами.

У цілому ознайомлення із виданням надає підстави для загального висновку, що дане видання є фаховим, корисним, просторово та темпорально витриманим, позбавленим суб'єктивізму. Воно змістовно відповідає своїй назві та може бути рекомендоване читачу. І навіть окремі упущення технічного характеру не зменшують позитивного враження від зазначеного видання, яке, безсумнівно, збагатило довідникову емпіричну базу в галузі права інтелектуальної власності.

П. Д. БІЛЕНЧУК, А. А. ЯРМОЛЮК

Петро Дмитрович Біленчук, кандидат юридичних наук, професор кафедри кримінального права та процесу Київського університету права НАН України

Анастасія Андріївна Ярмолук, керівник науково-дослідного центру системних досліджень Інтелектуального форуму «Єдина Європа»

КРИМІНАЛІСТИКА ХХІ СТОЛІТТЯ: СТРАТЕГІЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ*

Нещодавно опублікований новий підручник «Криміналістика», в якому системно викладено загально-теоретичні проблеми криміналістики, питання криміналістичної техніки та окремих її галузей, розкрито зміст криміналістичної тактики, розглянуто сучасні методики розслідування окремих видів злочинів.

Архітектура цієї книги структурно складається з чотирьох розділів.

Перший розділ «Теоретичні основи криміналістики» містить чотири глави. У даному розділі висвітлюються предмет, завдання й система криміналістики, історія криміналістики, методологічні засади криміналістики, криміналістична ідентифікація і діагностика.

Другий розділ «Криміналістична техніка» складається з двадцяти глав. У другому розділі розкриваються загальні положення криміналістичної техніки. Аналізуються проблеми криміналістичного слідознавства, криміналістичного почеркознавства, криміналістичного зброєзнавства, криміналістичної вокалографії, криміналістичної одорології. Досліджуються особливості інформаційно-довідкового забезпечення діяльності органів правосуддя, судочинства, правопорядку.

У третьому розділі «Криміналістична тактика», який складається з дев'яти глав, аналізуються особливості проведення слідчих дій: огляду, обшуку, допиту, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту. Розкривається тактика використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Висвітлюється методика призначення й проведення судових експертиз.

Четвертий розділ «Криміналістична методика» структурно складається з восьми глав і присвячений системному аналізу особливостей методики розслідування окремих видів злочинів. Зокрема, в підручнику розкриваються особливості розслідування вбивств, заподіяння тілесних ушкоджень, звалтувань, крадіжок, грабежів та розбоїв, вимагання і шахрайства.

Даний підручник розрахований на курсантів, слухачів, студентів, аспірантів і професорсько-викладацький склад юридичних навчальних закладів.

Цінність цього видання, на нашу думку, полягає в тому, що його доцільно використовувати не тільки в навчальному процесі, а й у практичній діяльності органів правосуддя, судочинства і правопорядку.

© П. Д. Біленчук, А. А. Ярмолук, 2015

* Рецензія на кн.: Криміналістика : підруч. / В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 544 с.